



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

Malatya başta olmak üzere özellikle Doğanşehir, Hekimhan, Arguvan ve çevre kırsal yerleşimlerde tütün üretimi, çok sayıda ailenin temel geçim kaynağı olmaya devam etmektedir. Ancak tütün piyasasının sözleşmeli üretim ve yetkilendirme esasları üzerinden düzenlenmesi, küçük üreticiyi alıcı firmalar karşısında pazarlık gücünden yoksun bırakmakta; fiyat, alım miktarı ve ödeme koşullarında tek taraflı dayatmalara açık hale getirmektedir.

Son yıllarda ülke genelinde tütün üretici sayısı ve üretim miktarında ciddi bir düşüş yaşanmıştır. Bu düşüş, kırsal yoksullaşmayı derinleştirmekte ve üreticilerin tarımdan kopmasına yol açmaktadır. Artan girdi maliyetleri, enflasyon, düşük alım fiyatları ve sözleşme koşullarındaki belirsizlikler, Malatya'daki tütün üreticilerini de doğrudan etkilemektedir.

Öte yandan 4733 sayılı Kanun kapsamında uygulanan yetki belgesi zorunluluğu, sözleşme şartları ve idari yaptırımlar; küçük üretici ve satıcılar açısından ağır sonuçlar doğurabilmektedir. Yetki belgesi alamayan üreticilerin ürünlerini pazarlayamaması veya sadece belirli kanallar üzerinden satışa zorlanması, üreticinin gelir kaybını artırmaktadır. İdari para cezalarının yüksekliği de üreticiler üzerinde ek bir baskı oluşturmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Malatya ilinde 2022, 2023, 2024 ve 2025 yıllarında tütün üreticisi sayısı, ekim alanı (dekar) ve üretim miktarı (ton) nedir? Bu veriler ilçe bazında ayrı ayrı nedir?
- 2- Malatya'da anılan yıllarda tütün üretimi için sözleşme yapan firma sayısı kaçtır? Bu firmaların sözleşme yaptığı üretici sayısı ve taahhüt edilen alım miktarı nedir?
- 3- Malatya'da tütün alımlarında 2022-2025 döneminde kilogram başına ortalama alım fiyatı nedir? Kalite ve sınıflara göre fiyat aralıkları nelerdir?
- 4- Malatya'da tütün üreticilerinin sözleşme koşulları, ödeme vadeleri, kesintiler ve alım uygulamalarına ilişkin Bakanlığınıza ulaşan şikayet sayısı kaçtır? Bu şikayetler üzerine yapılan denetim ve idari işlemler nelerdir?
- 5- Malatya'da 2022-2025 döneminde yetki belgesi başvurusu yapan üretici ve satıcı sayısı kaçtır? Kabul ve ret sayıları nedir? Ret gerekçeleri nelerdir?

- 6- Yetki belgesi alamayan üreticilerin yalnızca kooperatifler aracılığıyla satış yapabilmesine ilişkin düzenlemenin Malatya'daki etkilerine dair bir etki analizi yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?
- 7- Malatya'da 2022-2025 döneminde 4733 sayılı Kanun kapsamında uygulanan idari yaptırım sayısı kaçtır? Uygulanan ceza türleri ve toplam ceza tutarı nedir?
- 8- Malatya'da tütün üreticilerine yönelik mazot, gübre, ilaç, kurutma, depolama ve nakliye giderleri için özel bir destek programı bulunmakta mıdır? Bulunmuyorsa yeni bir destek programı planlanmakta mıdır?
- 9- Malatya'da tütün üretiminde verim ve kaliteyi etkileyen hastalık ve zararlılarla mücadele kapsamında son üç yılda hangi teknik destek ve eğitim çalışmaları yapılmıştır? İlçe bazında sayı nedir?
- 10- Tütün mamullerinde yerli tütün kullanım zorunluluğu oranlarının Malatya'daki üretici gelirine etkisi izlenmekte midir? Bu konuda hazırlanmış bir rapor var mıdır?
- 11- Malatya'da son üç yılda tütün üretiminden vazgeçen üretici sayısı kaçtır? Üretimden çekilme nedenlerine ilişkin bir saha çalışması yapılmış mıdır?
- 12- Malatya'da tütün üreticilerinin kooperatifleşmesini desteklemek amacıyla hibe, kredi veya teknik danışmanlık desteği verilmekte midir? Yararlanan kooperatif ve üretici sayısı kaçtır?